

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Mirosław Wróblewski

Warszawa, 03-04-2025

DPNT.060.42.2025

Pani
Katarzyna Bis-Płaza
Sekretarz Komitetu Rady Ministrów
do spraw Cyfryzacji
Ministerstwo Cyfryzacji

ePUAP: /MAiC/SkrytkaESP

Szanowna Pani Sekretarz,

w związku z przekazaniem do wiadomości organu nadzorczego pismem z 27 marca 2025 r. (znak: DPiS.WWKS.002.68.3.2025), dotyczącym opisu założeń projektu informatycznego „**Narratio. Cyfrowe repozytorium historii mówionej**” (dalej: „projekt informatyczny”) skierowanego do zaopiniowania przez osoby uczestniczące w posiedzeniach Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹ oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych², Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zgłasza uprzejmie następujące uwagi.

Przedmiotowy projekt informatyczny zakłada stworzenie pierwszej w Polsce inicjatywy integrującej cyfrowe zasoby historii mówionej – repozytorium dla Muzeum Historii Polski, Centrum Archiwistyki Społecznej, Instytutu Pileckiego oraz Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych. Dostęp do takich zasobów jest aktualnie ograniczony. Istnieje kilkadziesiąt stron internetowych o zróżnicowanych standardach udostępniania, co utrudnia wyszukiwanie i korzystanie z tego rodzaju materiałów. Projekt ma na celu zabezpieczenie tych zasobów oraz zwiększenie ich dostępności. Warto podkreślić, że

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej: rozporządzenie 2016/679.

² Ustawa z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019, poz. 1781).

przedmiotowy projekt dotyczy przetwarzania danych osób żyjących, jak i zmarłych. Jak wynika z rozporządzenia 2016/679 – ochrona danych osobowych odnosi się wyłącznie do osób fizycznych, które posiadają zdolność prawną. W chwili śmierci traci się tę zdolność, zatem ww. rozporządzenie nie obejmuje swoim zakresem danych osób zmarłych³. Konieczne jest jednak przeanalizowanie wpływu przetwarzania danych tych osób na ich bliskich – pod względem ochrony prywatności, ale i dóbr osobistych żyjących członków rodziny.

Wśród korzyści płynących z realizacji przedmiotowego projektu mają się znaleźć m.in. systemy automatycznej transkrypcji oraz rozpoznawania mowy, które przyspieszą obróbkę nagrań i umożliwią użytkownikom bardziej intuicyjne przeszukiwanie archiwów. Wśród zakładanych celów pojawiają się natomiast takie jak: zapewnienie sektorowi kultury dostępu do najnowszych technologii cyfrowych, a także integracja systemu z algorytmami sztucznej inteligencji w celu usprawnienia pracy użytkowników. Jeżeli miałyby być zatem wykorzystywane systemy AI wysokiego ryzyka dla praw

³ Motyw 27 do rozporządzenia 2016/679: Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do danych osobowych osób zmarłych. Państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy o przetwarzaniu danych osobowych osób zmarłych.

podstawowych – zgodnie z art. 27⁴ Aktu w sprawie sztucznej inteligencji – wnioskodawca powinien równoległe z przeprowadzaniem testem prywatności⁵, wskazanym zarówno w punkcie 2.4. „Produkty końcowe projektu”, jak i w pozycji kosztowej – Bezpieczeństwo (4.2. „Wykaz poszczególnych pozycji kosztowych”), przeprowadzić ocenę skutków systemów AI. Należy podkreślić, że stosowanie przepisów aktu w sprawie sztucznej inteligencji w krajowym porządku prawnym jest i będzie niezwykle istotne.

W ocenie organu nadzorczego dobrą praktyką byłoby również przeprowadzenie powołanego powyżej testu prywatności, zaplanowanego na czerwiec 2028 r., na jak najwcześniejszym etapie prac, ponieważ informacje, które uzyska dzięki niemu podmiot

⁴ Art. 27 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji): Przed wdrożeniem systemu AI wysokiego ryzyka, o którym mowa w art. 6 ust. 2, z wyjątkiem systemów AI wysokiego ryzyka przeznaczonych do stosowania w obszarze wymienionym w załączniku III pkt 2, podmioty stosujące będące podmiotami prawa publicznego lub podmiotami prywatnymi świadczącymi usługi publiczne, oraz podmioty stosujące systemy AI wysokiego ryzyka, o których mowa w załączniku III pkt 5 lit. b) i c), przeprowadzają ocenę skutków w zakresie praw podstawowych, jakie może wywołać wykorzystanie takiego systemu. W tym celu podmioty stosujące przeprowadzają ocenę obejmującą:

- a) opis procesów podmiotu stosującego, w których system AI wysokiego ryzyka będzie wykorzystywany zgodnie z jego przeznaczeniem;
- b) opis okresu, w którym każdy system AI wysokiego ryzyka ma być wykorzystywany i opis częstotliwości tego wykorzystywania;
- c) kategorie osób fizycznych i grup, na które może mieć wpływ wykorzystywanie systemu;
- d) szczególne ryzyko szkody, które może mieć wpływ na kategorie osób fizycznych lub grupy osób zidentyfikowane zgodnie z lit. c) niniejszego ustępu, z uwzględnieniem informacji przekazanych przez dostawcę zgodnie z art. 13;
- e) opis wdrożenia środków nadzoru ze strony człowieka, zgodnie z instrukcją obsługi;
- f) środki, jakie należy podjąć w przypadku urzeczywistnienia się tego ryzyka, w tym ustalenia dotyczące zarządzania wewnętrznego i mechanizmów rozpatrywania skarg.

2. Obowiązek ustanowiony w ust. 1 ma zastosowanie do wykorzystania systemu AI wysokiego ryzyka po raz pierwszy. W podobnych przypadkach podmiot stosujący może polegać na wcześniej przeprowadzonych ocenach skutków dla praw podstawowych lub na istniejących ocenach skutków przeprowadzonych przez dostawcę. Jeżeli w trakcie wykorzystania systemu AI wysokiego ryzyka podmiot stosujący uzna, że którykolwiek z elementów wymienionych w ust. 1 uległ zmianie lub nie jest już aktualny, podmiot ten podejmuje niezbędne kroki w celu aktualizacji informacji.

3. Po przeprowadzeniu oceny, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, podmiot stosujący powiadamia organ nadzoru rynku o jej wynikach, przedkładając jako element tego powiadomienia wypełniony wzór, o którym mowa w ust. 5 niniejszego artykułu. W przypadku, o którym mowa w art. 46 ust. 1, podmioty stosujące mogą zostać zwolnione z obowiązku dokonania powiadomienia.

4. Jeżeli którykolwiek z obowiązków ustanowionych w niniejszym artykule został już spełniony w wyniku oceny skutków dla ochrony danych przeprowadzonej zgodnie z art. 35 rozporządzenia (UE) 2016/679 lub art. 27 dyrektywy (UE) 2016/680, ocena skutków w zakresie praw podstawowych, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, stanowi uzupełnieniem tej oceny skutków dla ochrony danych.

5. Urząd ds. AI opracowuje wzór kwestionariusza, w tym za pomocą zautomatyzowanego narzędzia, aby ułatwić podmiotom stosującym spełnianie ich obowiązków wynikających z niniejszego artykułu w sposób uproszczony.

⁵ Zgodnie z art. 25 ust. 1 rozporządzenia 2016/679: Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze wynikające z przetwarzania, administrator - zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania - wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą.

realizujący projekt, mogą wpłynąć na zmianę przedmiotowego dokumentu, a w konsekwencji na zaprojektowane rozwiązania.

Wątpliwości wzbudza również wskazanie, że obowiązujące przepisy (pkt 6 „Otoczenie prawne”) nie wymagają zmian legislacyjnych. Zważywszy jednak na zakres i charakter planowanych rozwiązań, niezbędne wydaje się przeprowadzenie analizy obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie tak, aby każdy proces przetwarzania danych osobowych miał podstawę określoną w prawie krajowym (art. 6 ust. 3 lit b⁶ rozporządzenia 2016/679).

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski
Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych

/ - dokument w postaci elektronicznej podpisany
kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan
Sławomir Rogowski
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ePUAP

⁶ Podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. c) i e), musi być określona: a) w prawie Unii; lub b) w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator. Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e) - musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa prawna może zawierać przepisy szczegółowe dostosowujące stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, w tym: ogólne warunki zgodności z prawem przetwarzania przez administratora; rodzaj danych podlegających przetwarzaniu; osoby, których dane dotyczą; podmioty, którym można ujawnić dane osobowe; cele, w których można je ujawnić; ograniczenia celu; okresy przechowywania; oraz operacje i procedury przetwarzania, w tym środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania, w tym w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem, o których mowa w rozdziale IX. Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego muszą służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym, oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu.